

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(72 часа)

Кафедра міжнародної економіки: к.204, тел. 338-42-54.

Автор програми: доц. Власова Т.В.

Лектори: доц. Власова Т.В., ст.викл. Громенкова С.В.

Курс є нормативним за програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю “Міжнародна економіка”.

Анотація

Вивчення світової економіки і міжнародних економічних відношень потребує знання механізму і характеру діяльності міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відношень.

Сьогодні нараховується декілька тисяч міжнародних організацій, що працюють в інтересах забезпечення політичної, економічної стабільності і соціального добробуту в усьому світі.

В курсі розглянуті цілі, функції, повноваження, норми та правила діяльності міжнародних організацій, а також коло проблем, які розв'язують ті чи інші міжнародні організації.

Учбова задача

Одержання студентами знань в галузі історії і конкретних умов виникнення міжнародних організацій, методів, інструментів, структури і видів їхньої діяльності.

Дуже важливим є вивчення особливостей і перспектив участі України в роботі міжнародних організацій, оскільки інтеграція України у світове господарство може бути здійснена лише шляхом активної участі України в роботі різноманітних міжнародних організацій.

Форми проведення занять: лекції, семінари.

Форми контролю:

- поточний контроль (проведення самостійних робіт);
- рубіжний контроль (написання реферату);
- залік.

Зміст курсу

Тема 1. Міжнародні організації та світова економіка

Виникнення і розвиток міжнародних економічних організацій. Етапи розвитку міжнародних організацій; перші функціональні міжнародні об'єднання у Древній Греції та у Древньому Римі; Ганзійський союз північно-німецьких держав; проект створення загальноєвропейської організації під керівництвом Франції (XIX сторіччя); міжнародні організації до I світової війни; післявоєнний і сучасний розвиток міжнародних організацій. Фактори і процеси, що обумовлюють виникнення і напрямки діяльності міжнародних організацій.

Визначення міжнародної організації, її ознаки: об'єднання держав, наявність міжнародного установчого договору, стабільність функціонування, наявність спільних постійних цілей, наявність організаційних інститутів, повага суверенітету держав-членів, відповідність цілей створення і діяльності принципам і нормам сучасного міжнародного права.

Класифікація міжнародних організацій:

по компонентах:

- загальної компетенції;
- вузької спеціальної компетенції;

за характером діяльності:

- координуючі;
- головної оперативної діяльності;
- консультативні;

за специфікою членства:

- міжурядові;
- неурядові;
- змішані;

за географічною ознакою:

- всесвітні (глобальні, універсальні);
- регіональні.

Основні функції і принципи діяльності міжнародних організацій. Типи функцій: координаційно-інформаційна, оперативна, що нормативно-регулює, контрольно-спостережлива, структурно-організаційна. Принципи діяльності: суверенна рівність держав у міжнародних організаціях; прийняття рішень шляхом консенсусу або зваженого голосування; формування фінансових ресурсів (кошти у регулярному бюджеті; добровільні внески держав).

Тема 2. ООН: створення, цілі і принципи, структура

Історія створення ООН. Цілі ООН, викладені у Статуті. Основні принципи діяльності організації. Члени організації та порядок вступу. Офіційні мови. Бюджет ООН.

Структура організації, головні органи ООН: Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна та Соціальна Рада, Рада по Опіці, Міжнародний Суд,

Секретаріат.

Генеральна Асамблея: функції і повноваження; сесії Асамблеї. Рада Безпеки: склад, функції і повноваження. ЕКОСОР: склад, функції і повноваження, допоміжні органи, відношення з неурядовими організаціями. Рада по Опіці: склад, функції і повноваження. Міжнародний суд: Статут Міжнародного Суду, членський склад, юрисдикція. Секретаріат: склад, функції і повноваження, Генеральний секретар.

Тема 3. Міжурядові установи, пов'язані з ООН

Спеціалізовані установи ООН - Міжнародна організація труда (МОТ), Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (ФАО), Конференція ООН з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ), Всесвітній банк / Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), Всесвітня поштова спілка (ВПС), Міжнародна спілка електрозв'язку (МСЕ), Всесвітня метеорологічна організація (ИМО), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОИС), Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР), ООН по промисловому розвитку (ЮНИДО).

Конференція ООН за торгівлею та розвитком (ЮНКТАД) - постійним орган Генеральної Асамблеї.

Міжнародна агенція атомної енергетики (МАГАТЕ); Генеральне узгодження з тарифів і торгівлі (ГАТТ).

Тема 4. Спеціальні програми в структурі ООН

ПРООН - Програма розвитку ООН. ЮНІСЕФ - дитячий фонд ООН ЮНЕП - програма по навколишньому середовищу. Університет ООН ЮНІТАР - навчальний і науково-дослідний інститут ООН.

Тема 5. Економічна діяльність ООН

Новий міжнародний економічний порядок. Міжнародна стратегія розвитку ООН на третє десятиліття. Програма ООН в галузі економічного та соціального розвитку.

Технічне співробітництво з метою розвитку. Програма розвитку ООН Програма добровольців ООН.

Торгівля і розвиток. Конференція ООН за торгівлею та розвитком.

ТНК і світова економіка. Наука і техніка з метою розвитку. Природні ресурси та енергетика. Охорона навколишнього середовища. Програма ООН по навколишньому середовищу.

Світові продовольчі проблеми. Всесвітня продовольча рада. Світова продовольча програма.

Тема 6. Міждержавні загальноекономічні організації

Європейська Асоціація вільної торгівлі, Бенілюкс, Європейська рада, Європейські співтовариства, Карибська комісія, Ліга арабських держав,

Організація американських держав, Організація економічного співробітництва і розвитку, Північна Рада.

Тема 7. Міждержавні галузеві організації і міжнародні об'єднання підприємств

Основні державні галузеві організації: Організація країн експортерів нафти, Світова енергетична конференція, Міжнародна угода по пшениці, Міжнародна угода по цукру. Рада митного співробітництва, Міжнародна організація по стандартизації, Міжнародний патентний інститут.

Основні міжнародні об'єднання підприємств: Міжнародна організація підприємств, Міжнародна торговельна палата, Міжнародний центр по оптовій торгівлі, Спілка міжнародних ярмарків, галузеві міжнародні об'єднання підприємств.

Література

1. Давид Д.Дрисколл. Що таке міжнародний валютний фонд? Відділ зовнішньоекономічний. МВФ, Вашингтон. - 1992.
2. Десять широко поширених помилок із приводу діяльності МВФ. Відділ зовнішніх відношень, МВФ, Вашингтон. - 1992 р.
3. Європейське співтовариство - ваш сусід. - Комісія Європейських співтовариств. Європейська документація. Брюссель. - 1992.
4. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність: практика, керування, організація, регулювання. Донецьк: ДонДУ, 1997.
5. Макогон Ю.В., Лукьянченко Н.Д., Гохберг Ю.А. Основи зовнішньоекономічних зв'язків. - Донецьк: ДонГУ. - 1996.
6. Макогон Ю.В. К валютному союзу у межах СНД// Діловий вісник. - Київ 1994.-№3.
7. Макогон Ю.В., Кравченко В.А., Фомичева Н.В. Внешнеэкономическая деятельность: организация, управление, прогнозирование- Донецк: Донеччина, 1999.
8. Международная экономическая интеграция / Рыбалкин В.Е. и др. - Москва: 1997.
9. Международные валютно-финансовые и кредитные отношения / Под ред. проф. Красовского Н.И. -Москва: Финансы и статистика, 1994
10. Международные экономические отношения / Под ред. проф. Рыбалкина В.Е. Москва: 1997.
11. Международные экономические организации. Справочник. Под ред. И.О.Фаризова. -Москва: Изд. МГУ, 1989.
12. Морозов Г.И. Международные организации. Некоторые вопросы теории. - Москва:Мысль, 1974.
13. Основы внешнеэкономических знаний: Словарь-справочник / С.И.Долгов, В.В.Васильев, С-П.Гончарова и др. - Москва: Высшая школа, 1990.
14. Основные сведения об ООН. Справочник.- Пер. з англ. - Москва: Международные отношения, 1991.
15. Пейро М. Международные экономические, валютные и финансовые

отношения.- Москва: Прогрес, 1994.

16. Пересада Н.Н. Основи інвестиційної діяльності. - Київ: КДУ, 1996.

17. Тодоров И.Я. Міжнародне право та міжнародні відношення. Донецьк: 1998.

18. Циганкова Т.М. Міжнародні організації. Київ: 1997.

19. Чекурова М.В. Международные экономические организации. Учебное пособие.- Москва: МИНХ им. Г.В.Плеханова, 1988.

20. Шреплер Х.А. Международные экономические организации: Справочник / пер. С.А.Тюпаева, И.Н.Фомичева. -Москва: Международные отношения, 1997.